

ESPAD

European School Survey Project on Alcohol and other Drugs

*«Європейське опитування учнів щодо
вживання алкоголю та наркотиків -
ESPAD»*

European Monitoring Centre
for Drugs and Drug Addiction

Хвилі опитування в Україні: 1995, 1999, 2003, 2007, 2011, 2015, 2019, 2023

Партнери дослідницького проекту:

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ)

Європейський центр моніторингу наркотиків та наркоманії (EMCDDA)

Міністерство освіти і науки України

Міністерство молоді та спорту України

Регіони опитування: 24 області та м. Київ.

Національна вибіркова сукупність дає можливість аналізу за віком, статтю, типом поселення, регіоном, типом сім'ї, матеріальним станом тощо
... **АЛЕ** – не передбачає аналізу на рівні області та навчального закладу

Метод отримання інформації – самозаповнення формалізованого запитальника у навчальних аудиторіях + індивідуальний конверт

Україна, 2019 р.:

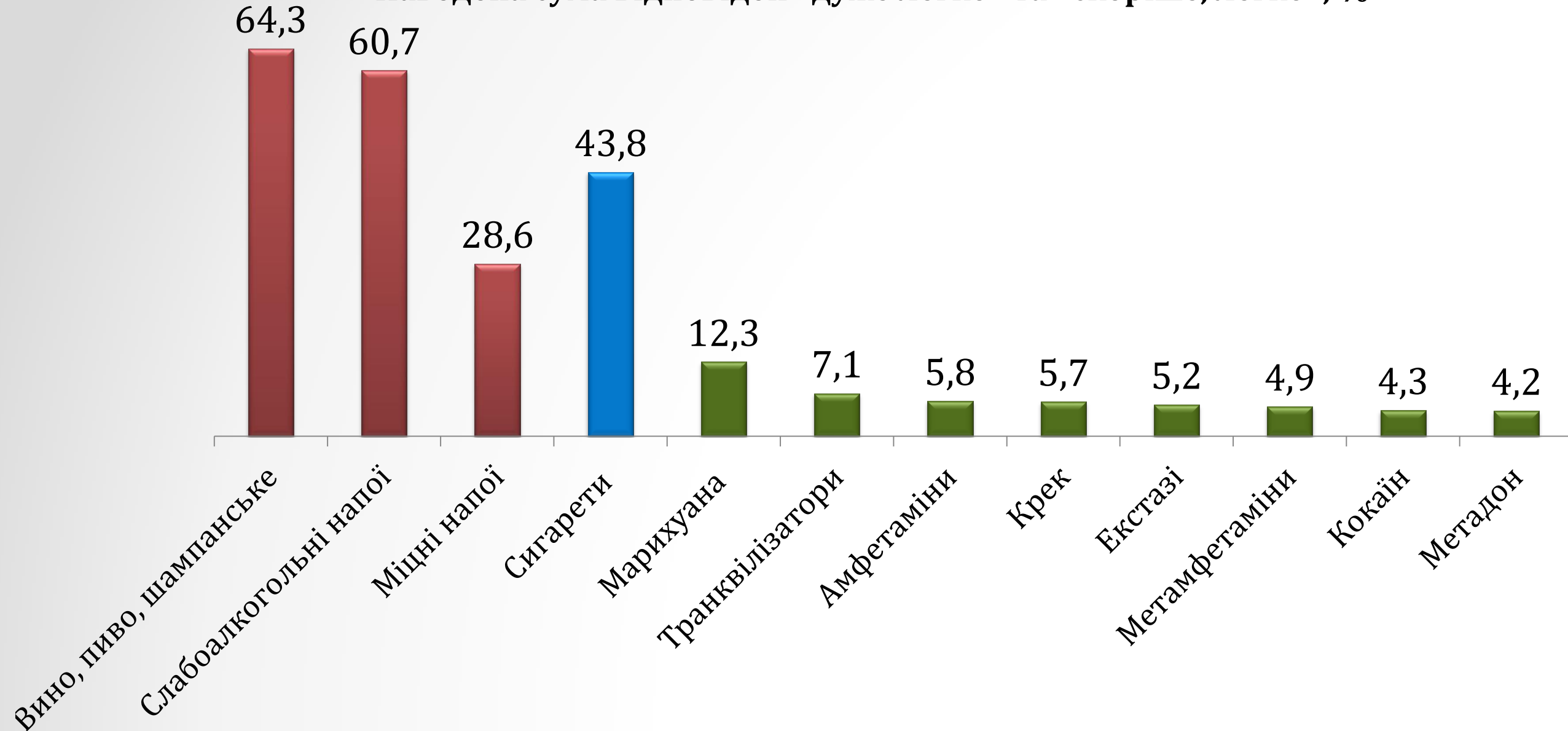
8509 респонденти

віком 14-17 років;

260 навч. закладів.

Оцінка доступності психоактивних речовин серед молоді

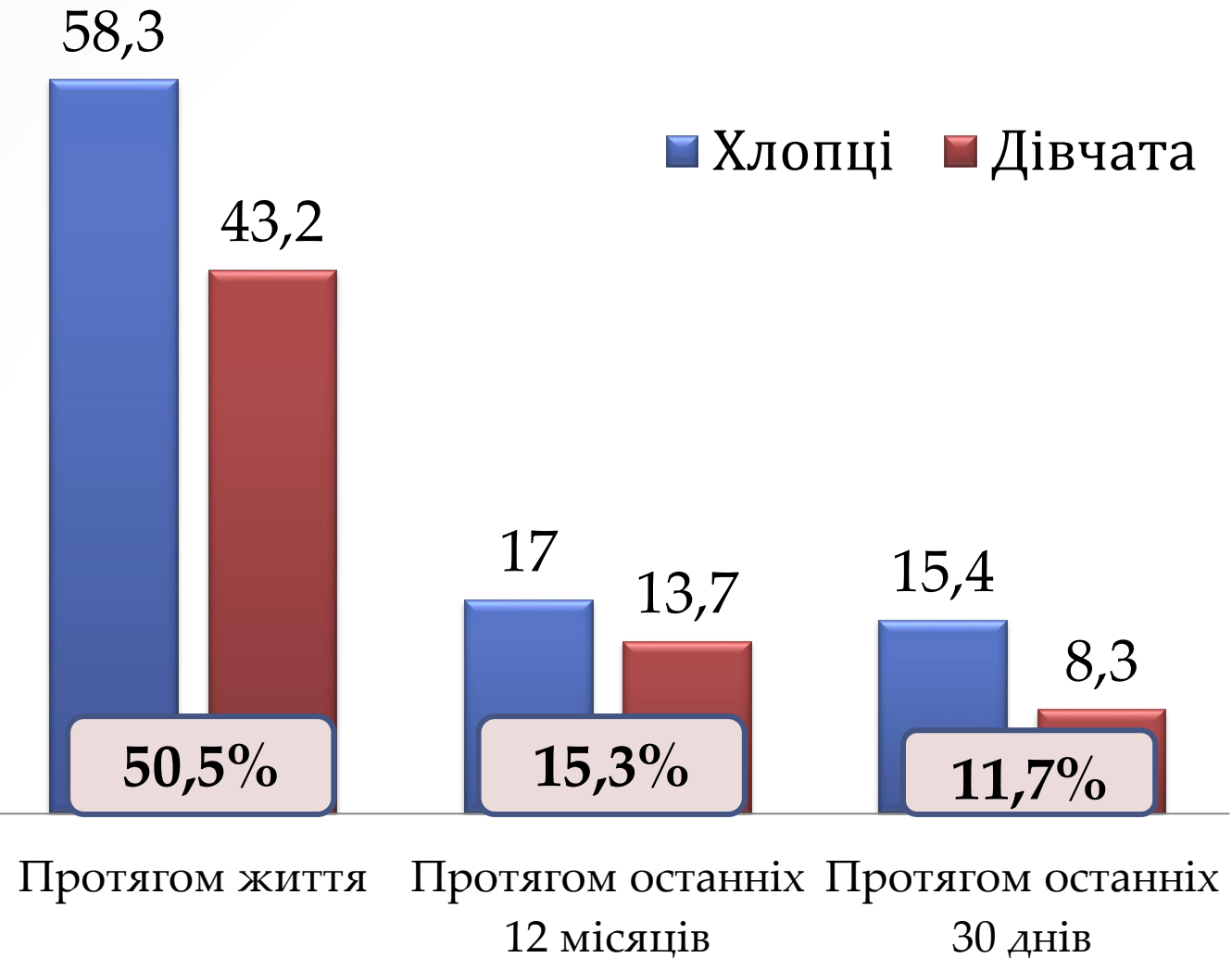
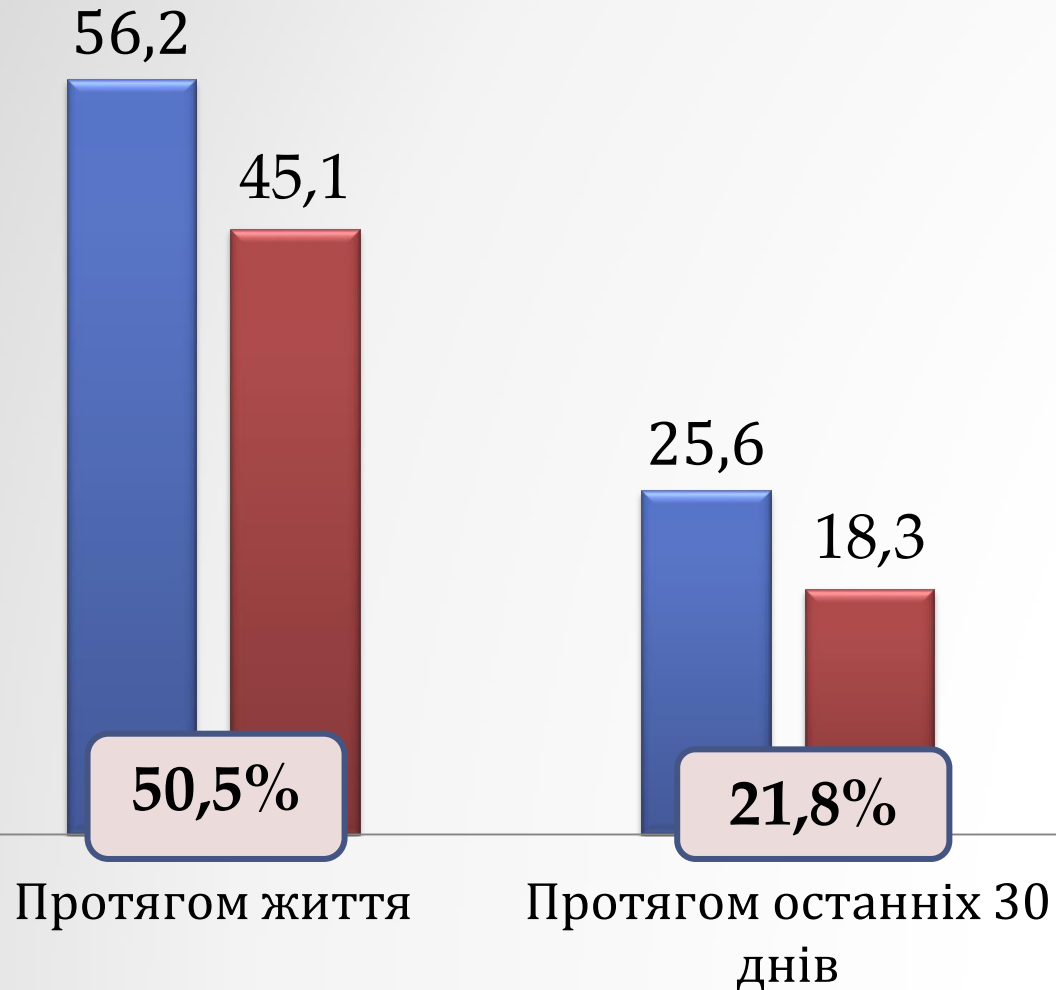
Наведена сума відповідей «дуже легко» та «скоріше, легко», %

Досвід куріння

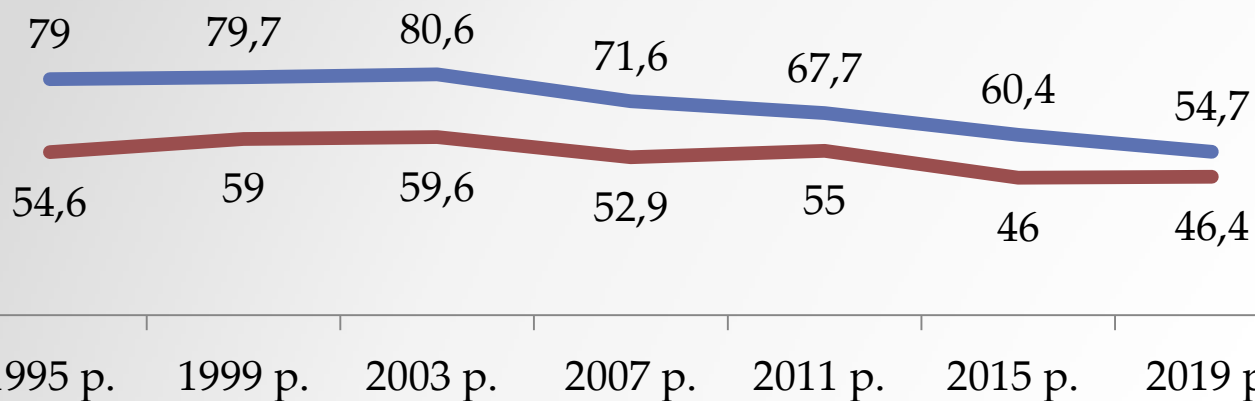
Сигарет (окрім електронних)

Електронних сигарет

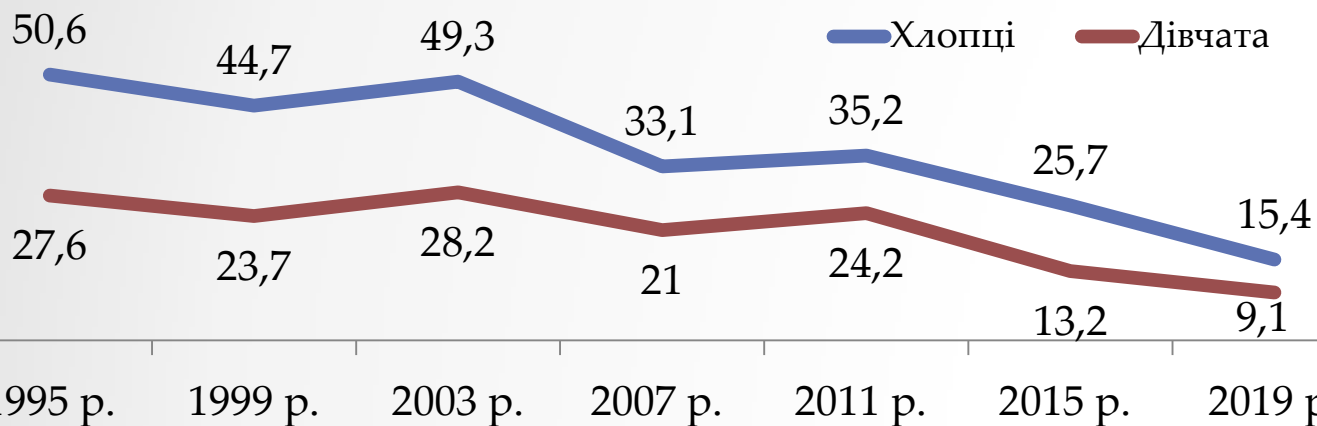

Досвід куріння: вікова когорта 15-16-річних

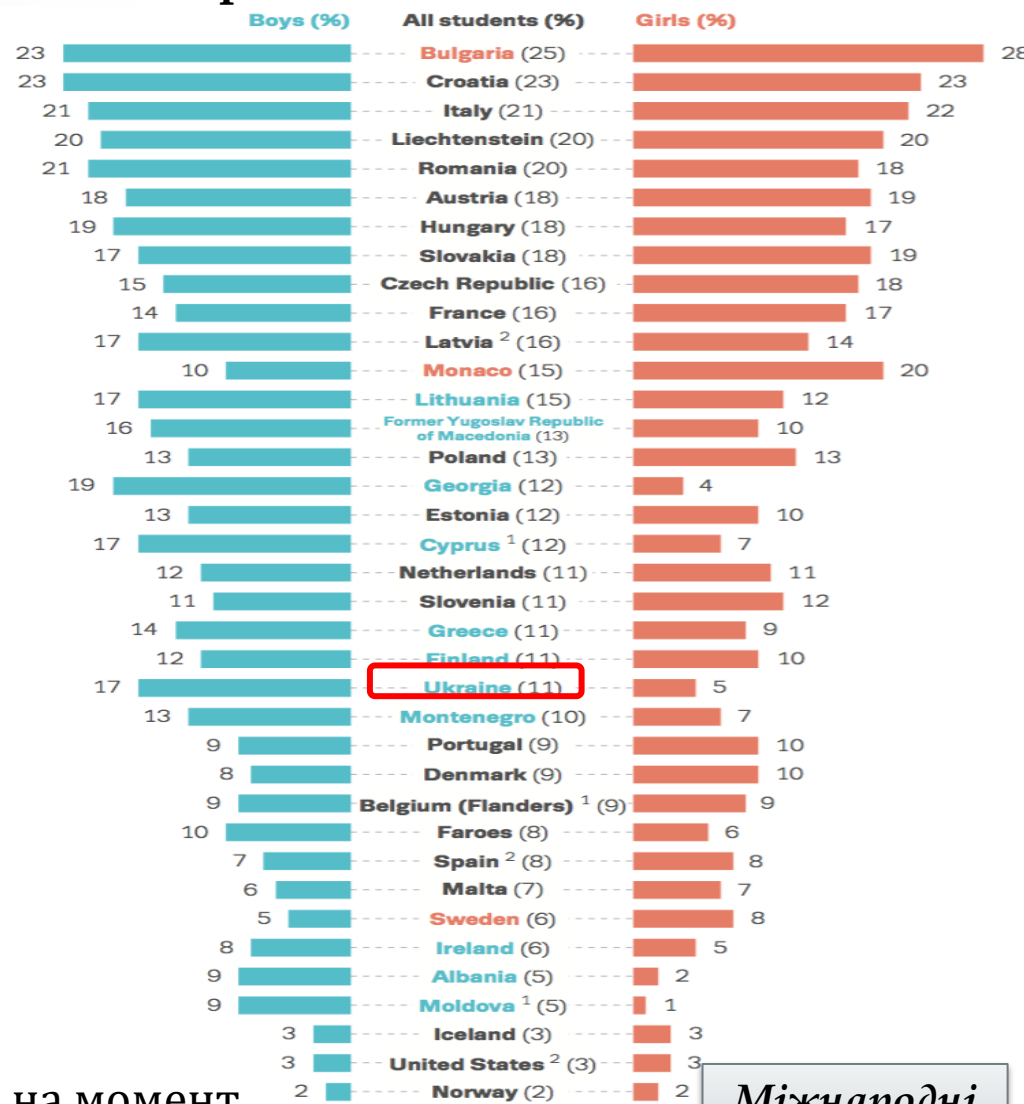
Досвід куріння сигарет (хоча б 1 раз в житті), %, за статтю, у динаміці

Курили сигарети (хоча б 1 раз) за останні 30 днів, %, за статтю, у динаміці

Частка молодих людей, які курять сигарети щодня протягом останніх 30 днів, %

Colour indicates significant difference between boys and girls (not tested for Spain and United States).

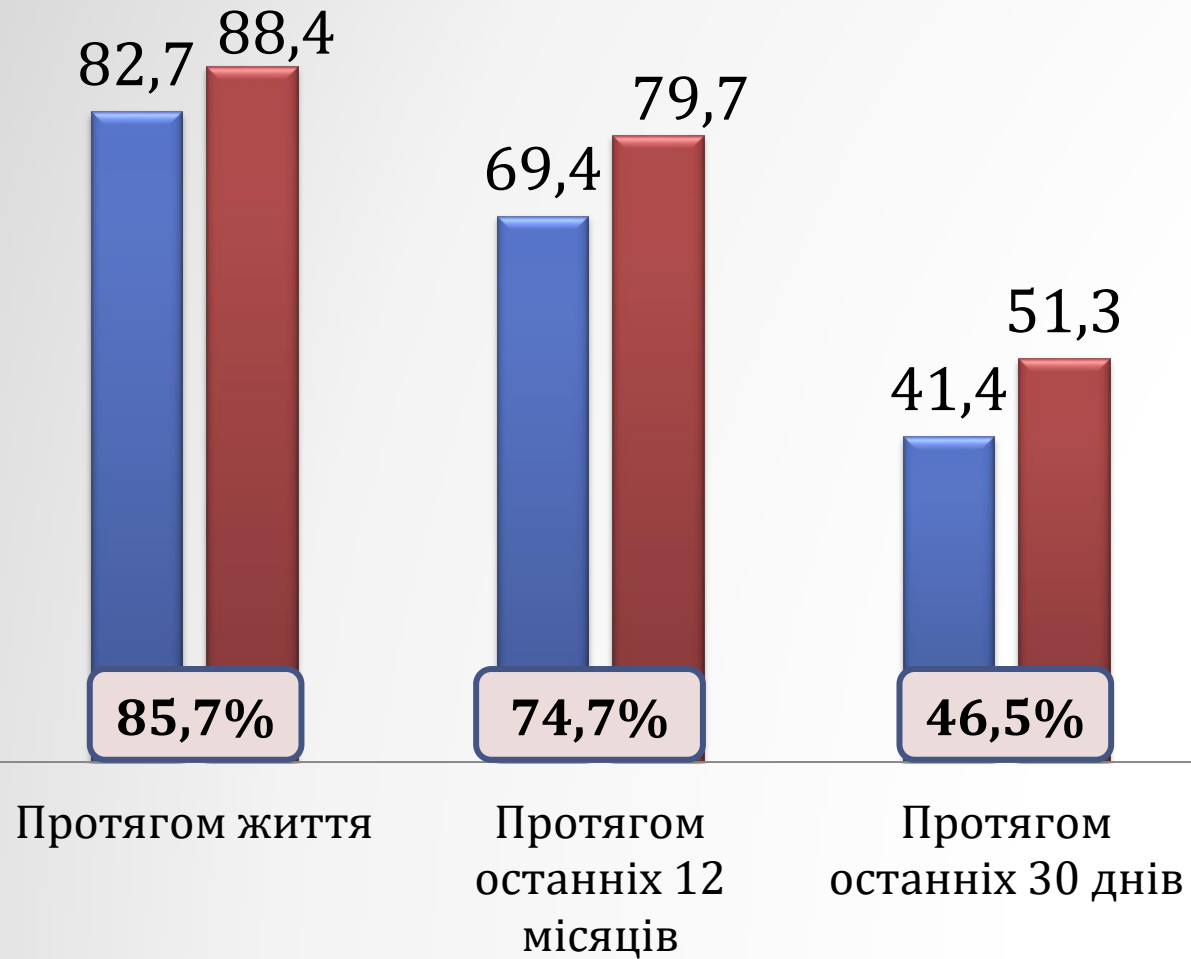
Міжнародні дані – 2015 р.

* Цільова група ESPAD - когорта учнів, яким виповнилося 15-16 років на момент опитування з метою аналізу динаміки та презентації тенденцій в часі

Алкоголь

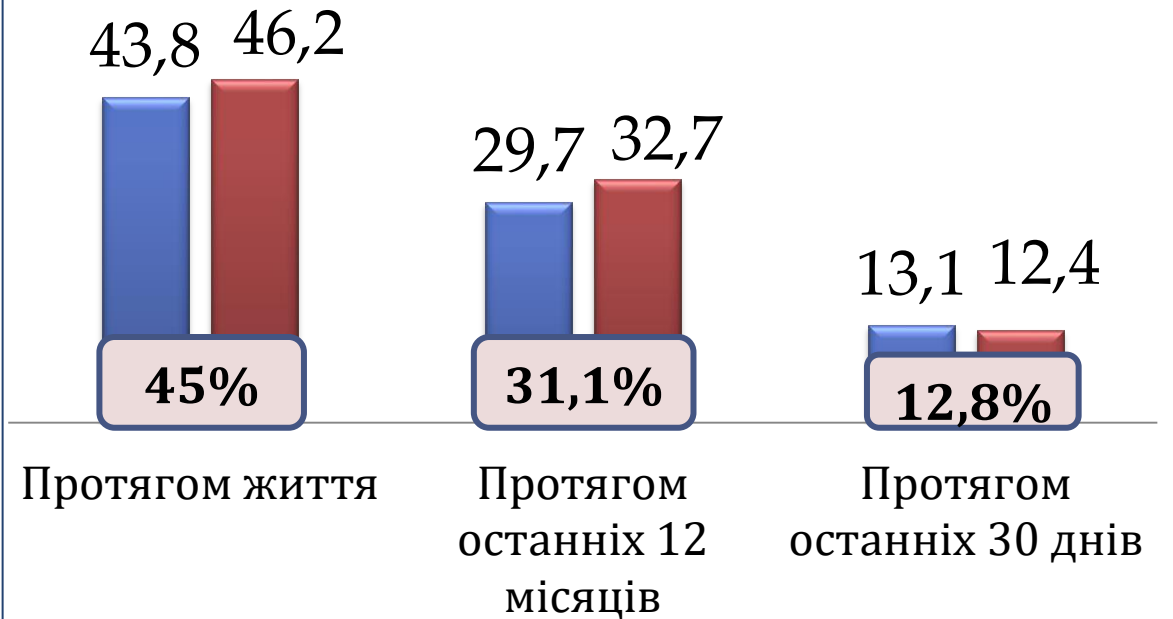
Досвід вживання алкоголю

■ Хлопці   ■ Дівчата

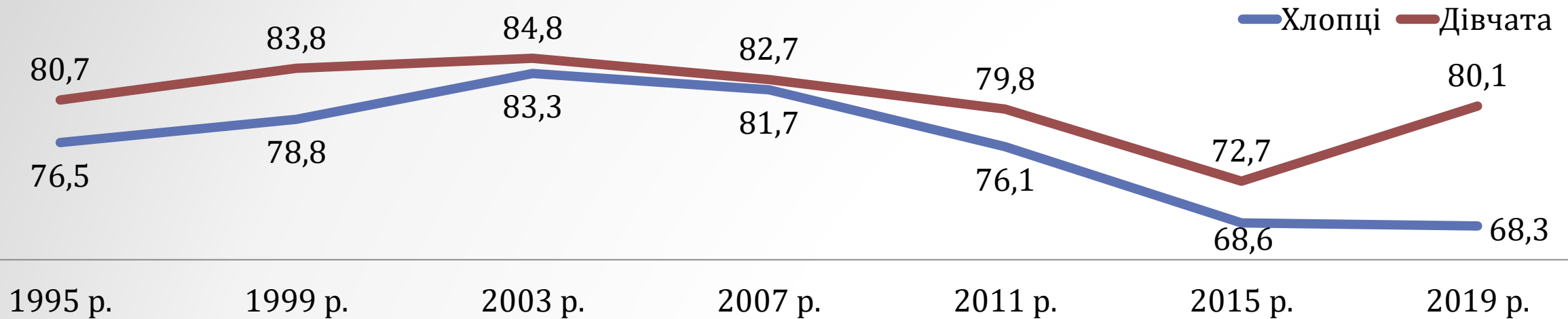
Кожен п'ятий (22,5%) підліток вживав алкоголь більше трьох днів протягом останніх 30 днів

Стан алкогольного сп'яніння

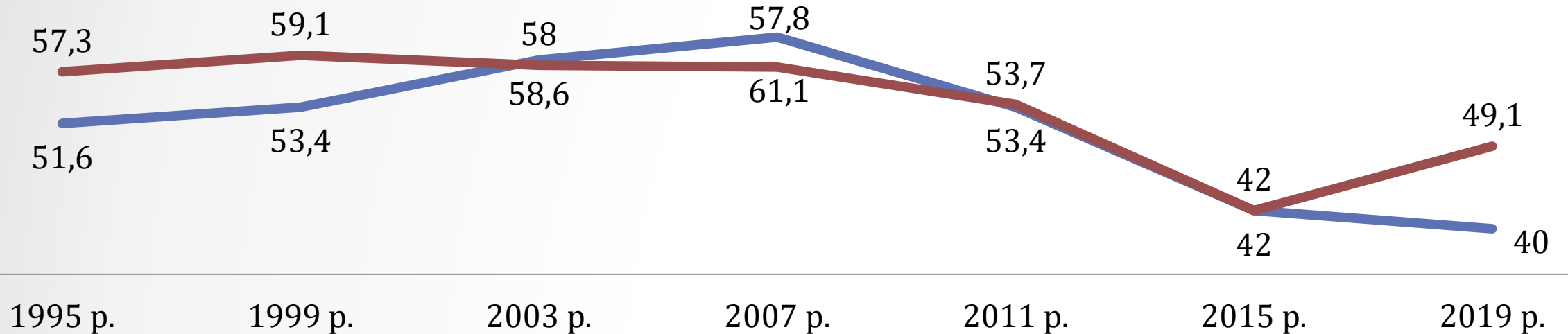

Досвід вживання алкоголю: вікова когорта 15-16-річних*

Динаміка вживання алкоголю хоча б 1 раз за останні 12 місяців,%

Динаміка вживання алкоголю хоча б 1 раз за останні 30 днів,%

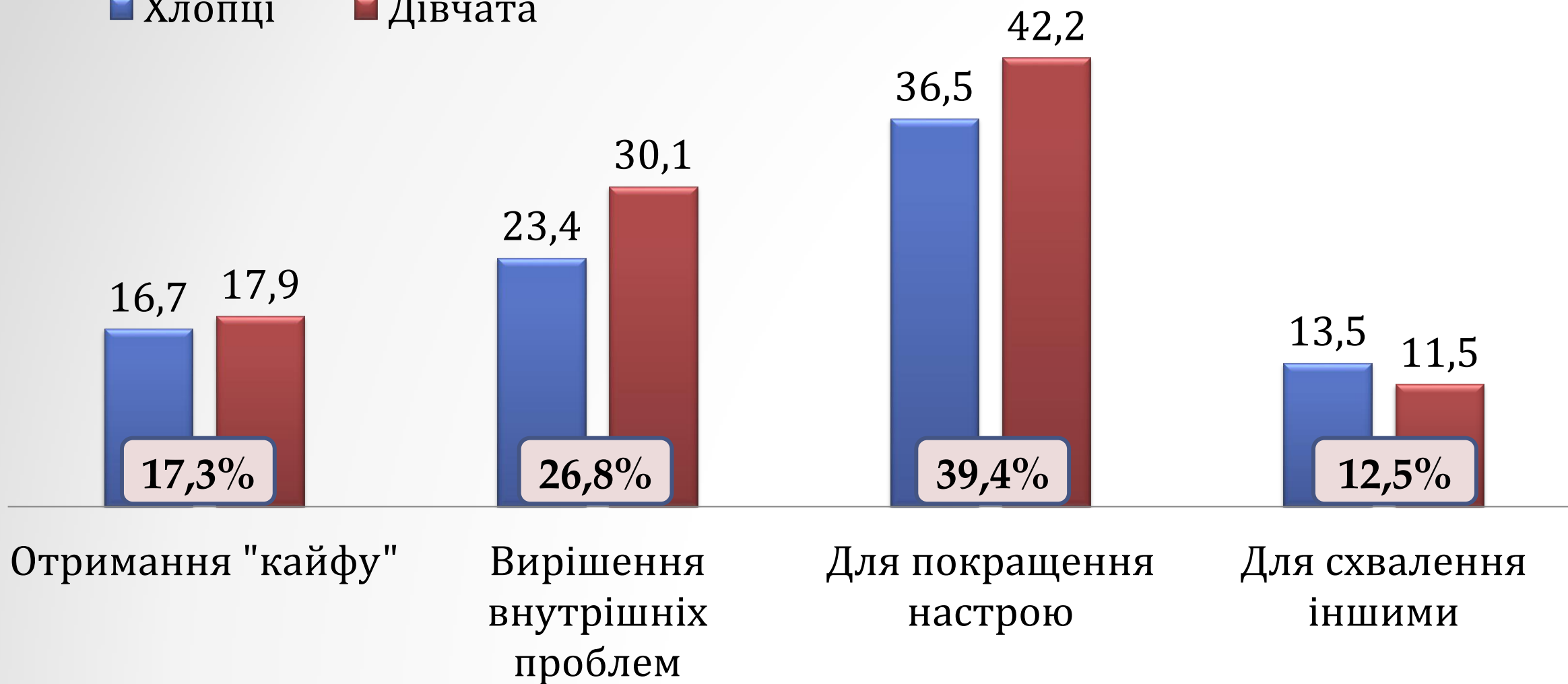

* Цільова група ESPAD - когорта учнів, яким виповнилося 15-16 років на момент опитування з метою аналізу динаміки та презентації тенденцій в часі

Причини вживання алкоголю протягом останніх 12 місяців

■ Хлопці

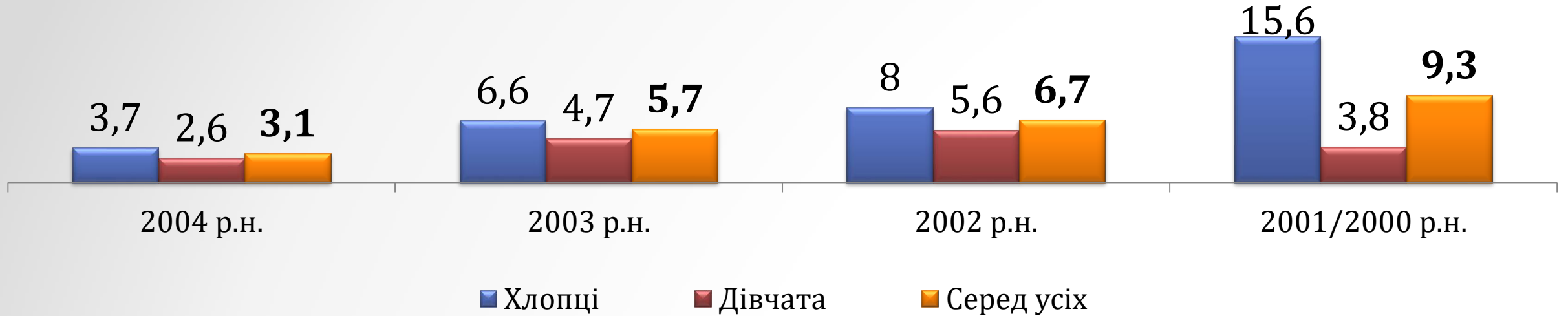
■ Дівчата

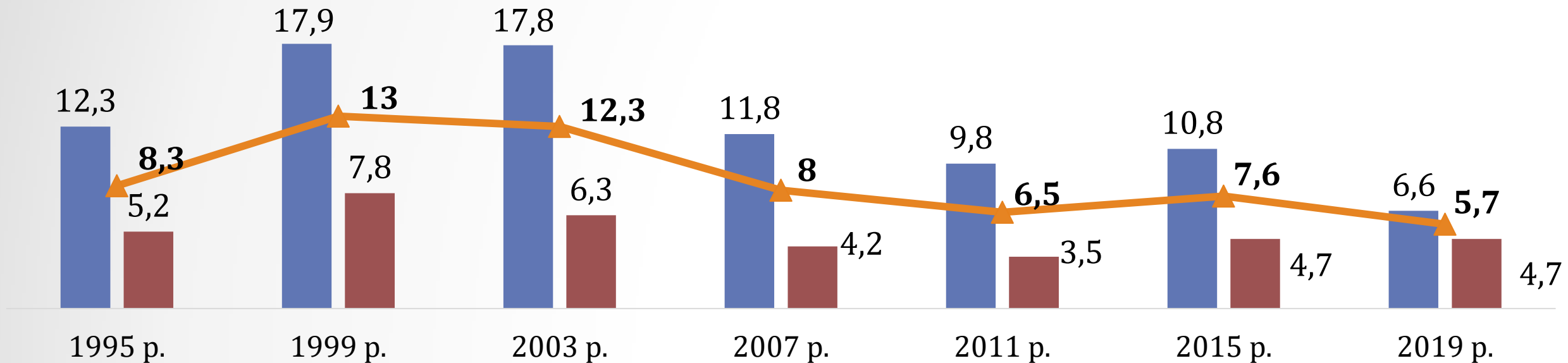

Марихуана

Вживання марихуани або гашишу за останні 12 місяців, % віком та за статтю

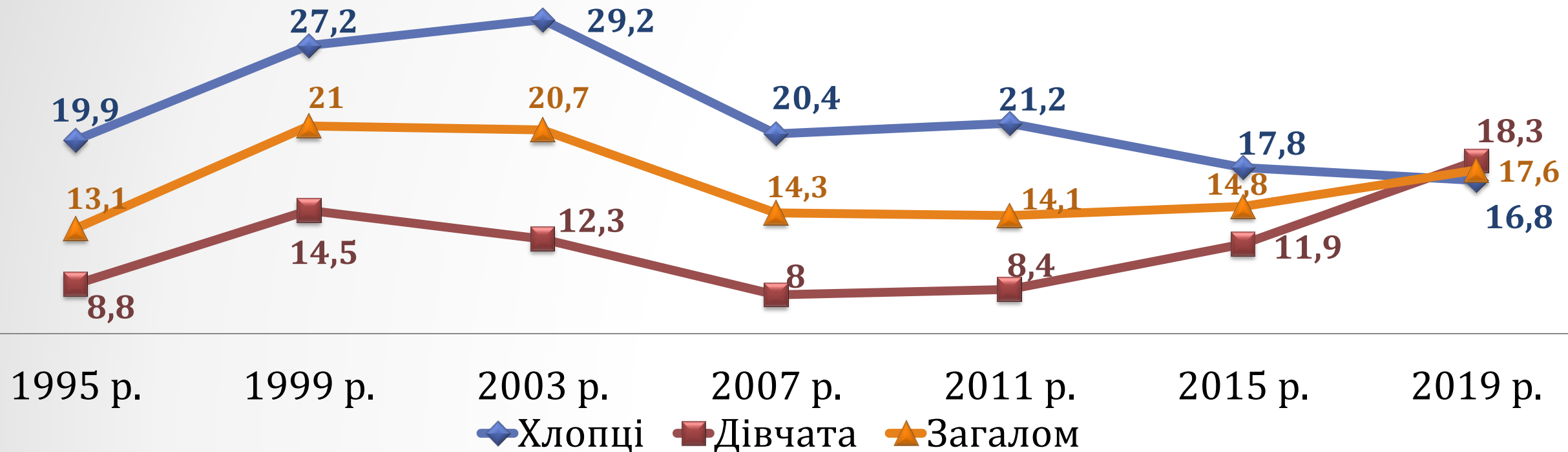
Динаміка вживання марихуани або гашишу серед 15-16 річних підлітків за останні 12 місяців, %

Досвід вживання будь-яких наркотиків протягом життя

18% опитаних підлітків повідомили про те, що вони хоча б один раз в житті вживали яку-небудь з наркотичних речовин:
серед хлопців – 17,9%, серед дівчат – 18,1%.

Динаміка вживання будь-яких наркотичних речовин серед підлітків 15-16 років протягом життя, % за статтю

Полінаркоманія

Динаміка вживання окремих речовин та полінаркоманія серед 15-16-річних підлітків, %

	Серед усіх			
	2007	2011	2015	2019
Куріння	11,7	8,7	6,6	6,1
Алкоголь	8,2	7,9	3,9	5,1
Транквілізатори	4,1	2,2	1,7	2,1
Канабіс	2,5	3,0	2,5	2,7
Інші наркотики, крім канабісу	4,1	4,1	3,8	2,8
2+ речовини	5,8	5,5	4,4	4,0
<i>в тому числі:</i>				
3+ речовини	1,8	1,9	1,1	1,8

Куріння: 5 і більше сигарет за останні 30 днів

Алкоголь: 10 і більше разів за останні 30 днів

Транквілізатори: будь-яке вживання протягом життя без призначення лікаря

Канабіс: будь-яке вживання за останні 30 днів

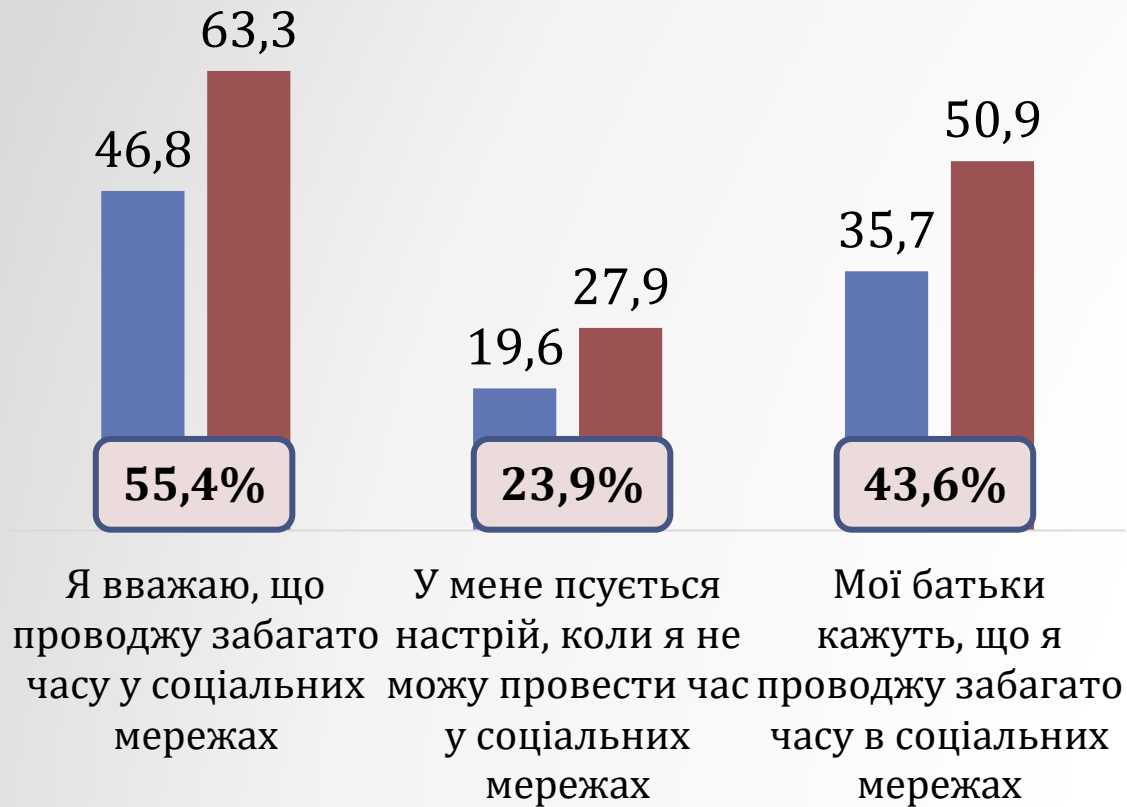
Інші наркотики, крім канабісу: будь-яке вживання протягом життя

Поведінкові практики

- 14% респондентів, що вживали 2+ речовин, грали в азартні ігри протягом останніх 12 місяців як мінімум 2-3 рази на тиждень.
- Серед тих, хто вживає 2+ речовини, в **два рази більше жертв булінгу**, ніж серед тих, хто не практикує полінаркоманію (відповідно 21.2% та 9,5%).
- Агресорів серед тих, хто споживає 2+ речовин у **3,7 рази** більше, ніж серед тих, хто вживає 0 речовин (відповідно 17,4% та 4,7%).

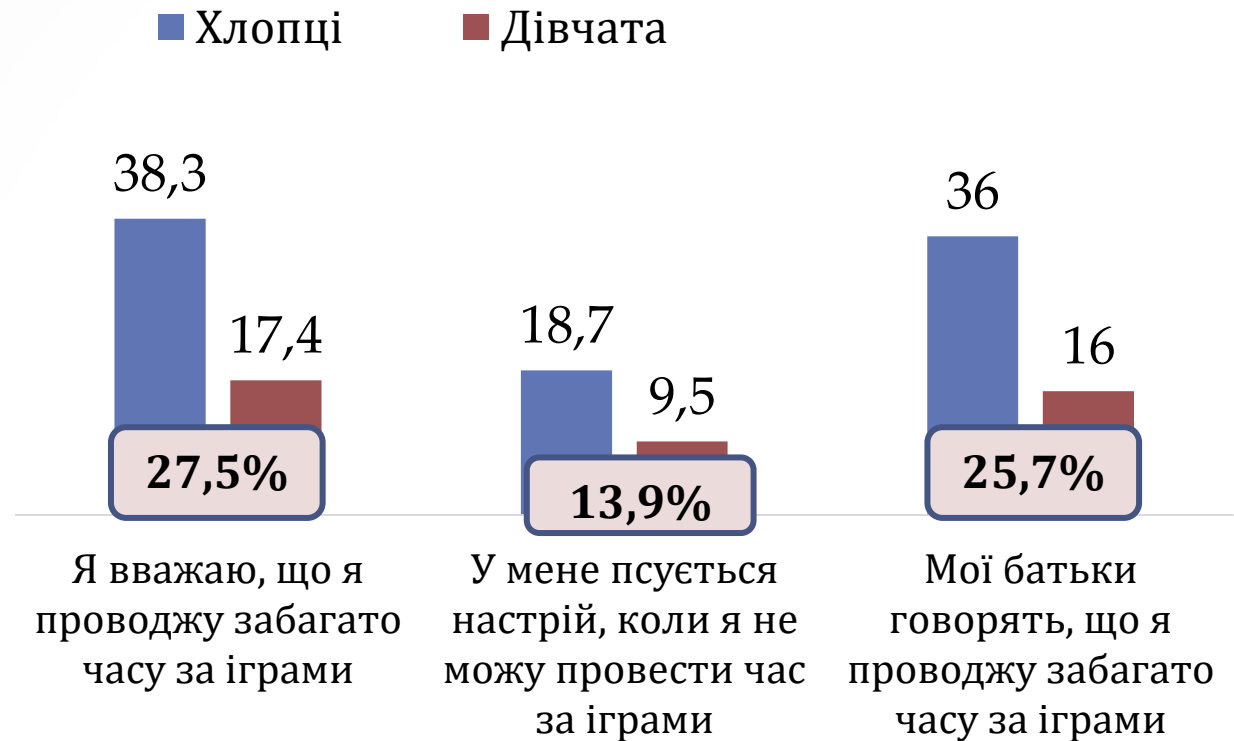
Онлайн-залежності

Самооцінка рівня залежності від соціальних мереж, % за статтю (сума відповідей «Повністю погоджуюся» та «Частково погоджуюся»)

У робочі (навчальні) дні: 44,7% підлітків проводить у соціальних мережах від 4-х та більше годин на день.

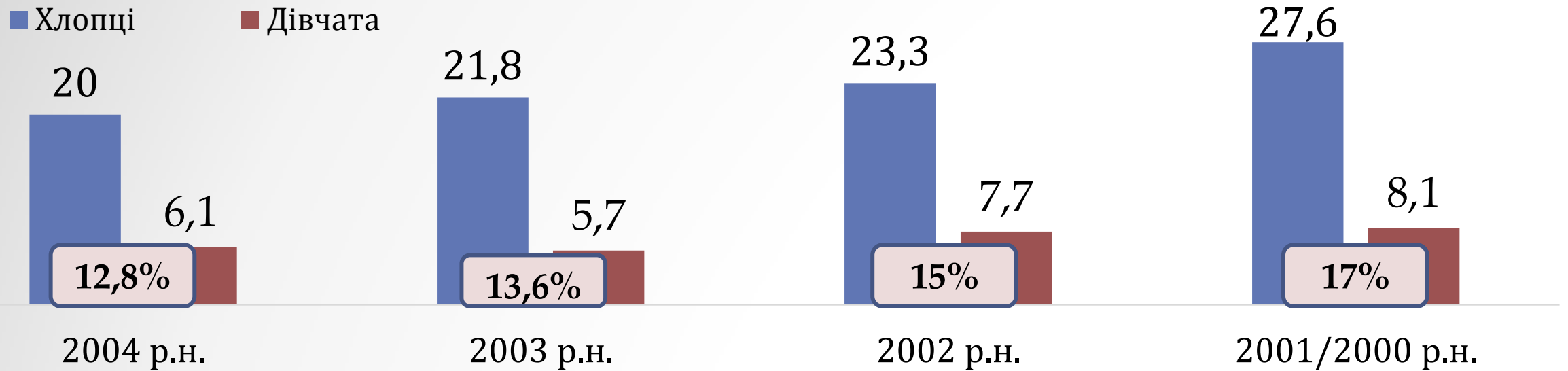
Самооцінка рівня залежності від комп'ютерних ігор, % за статтю (сума відповідей «Повністю погоджуюся» та «Частково погоджуюся»)

У вихідні дні: 54,9% - користуються соціальними мережами від 4-х годин та більше на день

Азартні ігри

Частка підлітків, які грали в азартні ігри хоча б 1 раз протягом останніх 12 місяців, % за віком та статтю

Проблематична гра в азартні ігри, % за віком та статтю

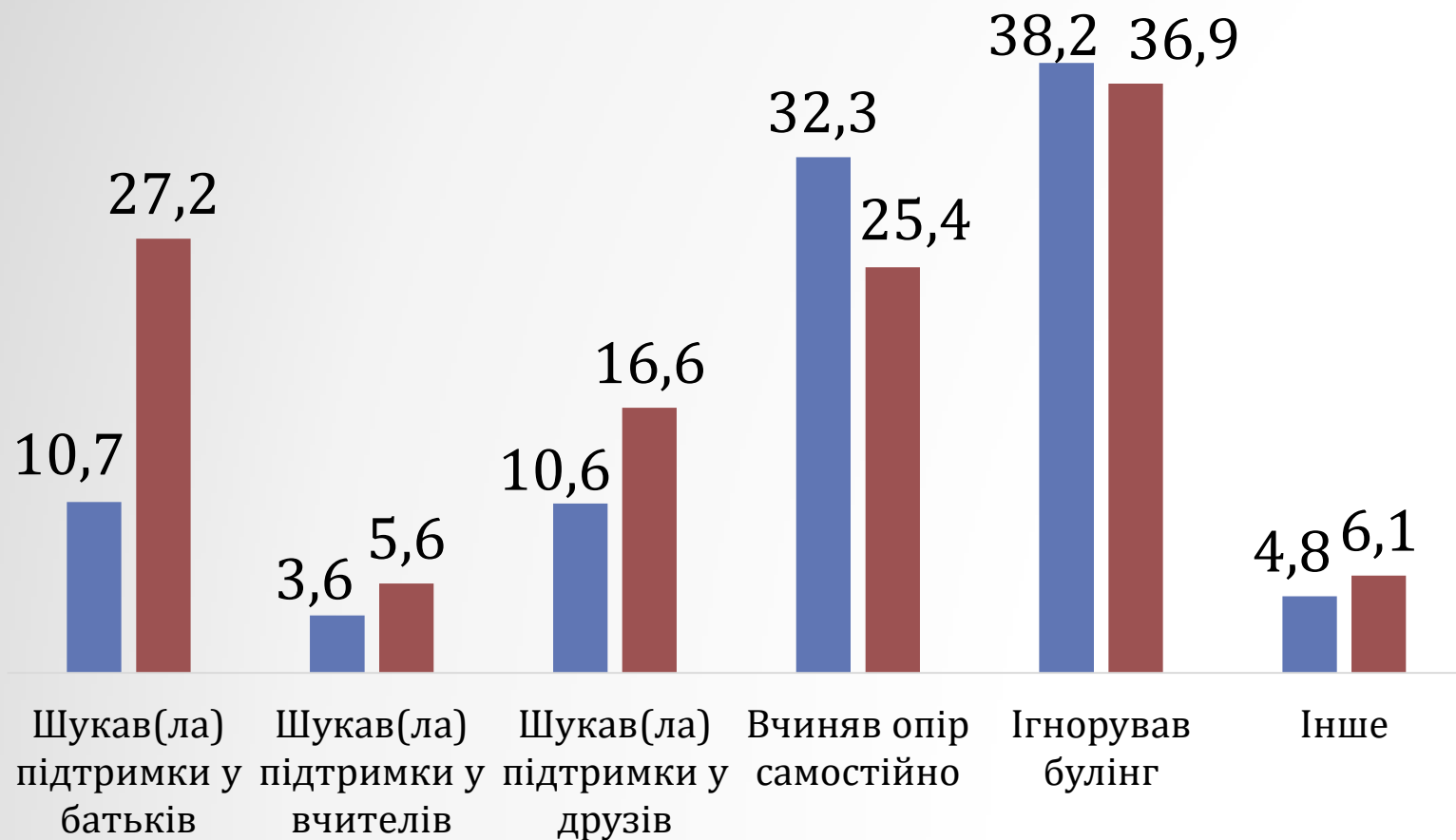
	Серед усіх		
	Хлопці	Дівчата	Разом
Відсутність проблем через азартні ігри	89,2	97,1	93,3
Залежність від азартних ігор	10,8	2,9	6,7
В т.ч. - проблематична залежність від азартних ігор	2,6	0,5	1,5

Булінг в навчальному середовищі

Дії, які вчиняють підлітки, які визнають себе «жертвами» булінгу, за статтю, %

■ Хлопці

■ Дівчата

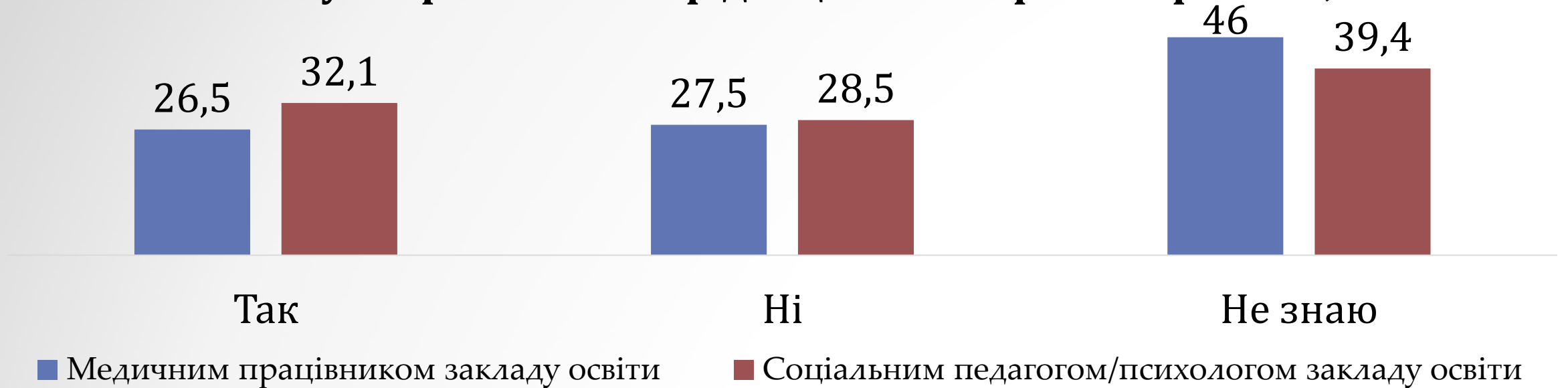

Протягом останніх 2-3 місяців:

- Кожен десятий серед усіх опитаних (**10,2%**) визнав себе «жертвою» булінгу
- 5,7% серед усіх підлітків визнали, що **брали участь** в булінгу інших людей.
- Кожен четвертий (**25,8%**) підліток серед усіх опитаних зазначив, що **спостерігав** випадки булінгу, проте особисто в них участі не брав.

Медико-соціальні послуги

Впевненість у збереженні конфіденційності в разі звернення, %

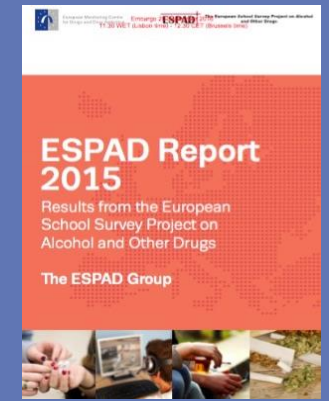
Розподіл відповідей на запитання: «Чи обрав(ла) ти вже свого сімейного лікаря (педіатра/терапевта)?», за статтю, %

	Хлопці	Дівчата	Загалом
Так, лікаря обрано самостійно та декларацію підписано (незначною часткою ще не підписано)	20,8	20,5	20,7
Так, лікаря обрано батьками та декларацію підписано (незначною часткою ще не підписано)	43,2	57,4	50,5
Ні, лікаря ще не обрано	5,7	6,2	5,9
Не знаю	30,3	15,9	22,9

Публікації ESPAD

Міжнародні звіти ESPAD: www.espad.org

Національні звіти ESPAD: www.uisr.org.ua/espac

Додаткову інформацію можна отримати

Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка

Ольга Балакірєва

голова правління

Тел. +38 044 501-50-75

info@uisr.org.ua; www.uisr.org.ua

Представництво ЮНІСЕФ в Україні

Ніна Сорокопуд

Керівник інформаційного відділу ЮНІСЕФ Україна

Тел. +38-044-254-2450

nsorokopud@unicef.org; www.unicef.org.ua